

1ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

4. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

4.1. Ο αριθμός του προσωπικού που υπηρετεί σήμερα στις βιβλιοθήκες είναι απαράδεκτα μικρός. Οι ελλείψεις προσωπικού σε συνδυασμό με μεγάλο αριθμό υπαλλήλων που συνταξιοδοτήθηκαν πρόωρα δημιουργεί εκρηκτικά προβλήματα λειτουργίας στις Πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες με αποτέλεσμα τη μείωση του χρόνου λειτουργίας των βιβλιοθηκών και την παροχή συνεχώς λιγότερων υπηρεσιών.

4.2. Η πρόσληψη νέου προσωπικού για τις βιβλιοθήκες είναι πρωταρχική ανάγκη. Χωρίς την πρόσληψη νέου προσωπικού η ανασυγκρότηση και ανάπτυξη των βιβλιοθηκών είναι αδύνατος.

4.3. Κριτήρια για την πρόσληψη προσωπικού στις βιβλιοθήκες πρέπει να είναι οι γνώσεις βιβλιοθηκονομίας, πληροφόρησης και ξένων γλωσσών.

4.4. Η πρόσληψη και απασχόληση προσωπικού με γνώσεις της θεματικής περιοχής που καλύπτει η βιβλιοθήκη κρίνεται πολύ σημαντική.

4.5. Η εισαγωγή νέων τεχνολογιών στις βιβλιοθήκες καθιστούν απαραίτητη την απασχόληση στις βιβλιοθήκες προσωπικού με ειδίκευση σε θέματα Η/Υ και Ανάλυσης Συστημάτων.

4.6. Η απασχόληση στις βιβλιοθήκες προσωπικού διαφορετικών κλάδων (ΕΔΙΠΤ και Διοικητικού προσωπικού) ή με διαφορετικές συμβάσεις εργασίας δημιουργεί προβλήματα στη λειτουργία των βιβλιοθηκών, δυσκολεύει τον προγραμματισμό και κάνει δύσκολη την ανάπτυξη των βιβλιοθηκών σε μακροχρόνια βάση.

4.7. Το προσωπικό που υπηρετεί με οποιαδήποτε μορφή στις Παν/κές βιβλιοθήκες πρέπει να ενταχθεί σε μια ιδιαίτερη κατηγορία προσωπικού υποστήριξης του Διδακτικού και Ερευνητικού έργου των ΑΕΙ.

4.8. Η παντελής έλλειψη βοηθητικού προσωπικού στις βιβλιοθήκες έχει σαν αποτέλεσμα την ανάθεση σε προσωπικό με υψηλά προσόντα και γνώσεις καθηκόντων που αρμόζουν καλύτερα σε προσωπικό με περιορισμένα προσόντα. Είναι προς το συμφέρον των βιβλιοθηκών και των ΑΕΙ η απασχόληση του ανώτερου προσωπικού στην προσφορά νέων καλύτερων υπηρεσιών στις βιβλιοθήκες.

4.9. Η απασχόληση φοιτητών ως βοηθητικό προσωπικό στις βιβλιοθήκες πρέπει να ενισχυθεί.

5. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

5.1. Τα προγράμματα εκπαίδευσης των Σχολών Βιβλιοθηκονομίας των ΤΕΙ πρέπει να αναμορφωθούν στην κατεύθυνση της παροχής περισσότερων γνώσεων σε θέματα διοίκησης και ανάπτυξης των βιβλιοθηκών, χρήσης νέων τεχνολογιών και ανάπτυξης της επιστημονικής πληροφόρησης.

5.2. Διαπιστώθηκε ότι οι Παν/κές βιβλιοθήκες έχουν ανάγκη από εξειδικευμένο προσωπικό με υψηλές γνώσεις σε θέματα βιβλιοθηκονομίας και τεχνολογίας της πληροφόρησης. Η λειτουργία της Σχολής Βιβλιοθηκονομίας και Αρχειονομίας στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο είναι απαραίτητη για την δημιουργία προσωπικού ικανού να ανταπεξέλθει στις σύγχρονες εξελίξεις στον τομέα της οργάνωσης των βιβλιοθηκών, τις νέες τεχνολογίες και την ανάπτυξη της επιστημονικής πληροφόρησης στην χώρα μας.

5.2.1. Για την πραγματοποίηση του στόχου της η Σχολή Βιβλιοθηκονομίας και Αρχειονομίας πρέπει να έχει δύο ξεχωριστά Τμήματα Βιβλιοθηκονομίας και Αρχειονομίας. Στη διαμόρφωση του προγράμματος

σπουδών πρέπει να ληφθεί υπόψη η διεθνής πρακτική με τη δημιουργία μεταπτυχιακών Προγραμμάτων και με σκοπό την προεξέλιξη αποφοίτων από διάφορες επιστημονικές περιοχές και την παραγωγή επιστημόνων ικανών να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις των σύγχρονων Βιβλιοθηκών και των υπηρεσιών πληροφόρησης. Στο πρόγραμμα σπουδών να ληφθεί πρόνοια για εισαγωγή και μετεκπαίδευση αποφοίτων των Σχολών Βιβλιοθηκονομίας των ΤΕΙ.

5.3. Οι ραγδαίες εξελίξεις στον τομέα της επιστήμης της πληροφόρησης και μηχανοργάνωσης των βιβλιοθηκών καθιστούν αναγκαία την διοργάνωση σεμιναρίων για την επιμόρφωση του υπηρετούντος στις βιβλιοθήκες προσωπικού.

6. ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΥΛΙΚΟΥ

6.1. Σε κάθε ΑΕΙ πρέπει να υπάρξει μια γραπτή πολιτική ανάπτυξης των συλλογών στην οποία δεν καθορίζονται οι περιοχές της επιστήμης στις οποίες θα δίνετε προτεραιότητα για αγορά.

6.2. Οι υπάρχουσες φοιτητικές συλλογές σε όλα τα ΑΕΙ είναι ανεπαρκείς. Η ανάπτυξή τους είναι άμεσης προτεραιότητας για κάθε ΑΕΙ.

6.3. Οι υπάρχουσες ξεχωριστές φοιτητικές βιβλιοθήκες (Φοιτητικά αναγνωστήρια) πρέπει να αντικατασταθούν από συλλογές υλικού κατάλληλου για φοιτητές που θα ενταχθούν μέσα στις υπάρχουσες βιβλιοθήκες.

6.4. Στην επιλογή του υλικού για αγορά πρέπει να λαμβάνονται υπόψη η ανάγκη για ανάπτυξη των συλλογών σε κάθε επιστημονική περιοχή, το πρόγραμμα σπουδών, οι βιβλιογραφίες που συστήνονται από τους διδάσκοντες και οι ανάγκες των φοιτητών για γενικότερη πνευματική καλλιέργεια και όχι μόνο στα στενά ερευνητικά ενδιαφέροντα των μελών ΔΕΠ.

6.5. Οι Βιβλιοθήκες πρέπει να κάνουν κάθε προσπάθεια για υποβοήθηση του έργου της επιλογής υλικού για αγορά με την διατήρηση πληροφοριακού υλικού, καταλόγων εκδοτών, βιβλιογραφιών κ.λπ.

6.6. Η ανάπτυξη της πληροφοριακής συλλογής σε κάθε ΑΕΙ πρέπει να γίνεται συντονισμένα ώστε να αποφεύγονται επικαλύψεις στις υπάρχουσες βιβλιοθήκες και να εξασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή πληρότητα.

6.7. Οι εργαζόμενοι στις Βιβλιοθήκες πρέπει να έχουν την σημαντική αρμοδιότητα στην επιλογή του πληροφοριακού υλικού.

6.8. Οι συλλογές Διατριβών, Χαρτών, Εφημερίδων, Φυλλαδίων, και Οπτικοακουστικού υλικού στις Βιβλιοθήκες των ΑΕΙ είναι ουσιαστικά ανύπαρκτες. Η δημιουργία τέτοιων συλλογών σε κάθε Παν/κή Βιβλιοθήκη κρίνεται απαραίτητη.

6.9. Κάθε Παν/μιο να αναπτύξει συλλογές των Διατριβών του κάθε ΑΕΙ. Στην δημιουργία συλλογικού καταλόγου Διατριβών να ενισχυθεί η δημιουργία Βάσεως πληροφοριών Διατριβών από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης.

6.10. Το Ιστορικής και Αρχαιακής αξίας υλικό που υπάρχει στις Παν/κές Βιβλιοθήκες αποτελεί μέρος της εθνικής πνευματικής παραγωγής. Κάθε ΑΕΙ πρέπει να πάρει τα αναγκαία μέτρα για συντήρηση και προστασία αυτού του Υλικού στις Βιβλιοθήκες του.

6.11. Το Υπουργείο Παιδείας σε συνεργασία με τα ΑΕΙ και το συντονιστικό όργανο των Πανεπιστημια-

κών Βιβλιοθηκών πρέπει να χαράξει μια εθνική πολιτική συντήρησης, καταγραφής και προστασίας του υπάρχοντος αρχαιακού υλικού στις Παν/κές Βιβλιοθήκες.

7. ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΚΤΙΡΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

7.1. Οι χώροι που διατίθενται για βιβλιοθήκες είναι στην πλειονότητα τους ανεπαρκείς ενώ δεν είναι σπάνιες οι περιπτώσεις διάθεσης χώρων που είναι τελείως ακτάλληλοι για την σωστή συντήρηση του βιβλιακού υλικού.

7.2. Κάθε ΑΕΙ πρέπει να διαθέσει χώρους επαρκείς και να δημιουργήσει τις κατάλληλες κλιματολογικές συνθήκες για συντήρηση του υλικού και δημιουργία συνθηκών που θα ενθαρρύνουν την χρήση των βιβλιοθηκών του.

7.3. Στην διαμόρφωση των χώρων για βιβλιοθήκες και στην ανέγερση κτιρίων βιβλιοθηκών πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα υπάρχοντα διεθνή εθνικά πρότυπα για τον φωτισμό, την ηχομόνωση, την θερμοκρασία, την υγρασία κ.λπ.

7.4. Τα βιβλιοστάσια πρέπει να είναι ανοικτά και να δίνουν την δυνατότητα στους χρήστες να κινούνται ελεύθερα μέσα στους χώρους της βιβλιοθήκης.

8. ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

8.1. Οι βιβλιοθήκες πρέπει να προσαρμόζονται σταδιακά σε μια κατάσταση όπου οι φοιτητές θα κάνουν μεγαλύτερη χρήση της βιβλιοθήκης. Για τον λόγο αυτό πρέπει να λαμβάνονται όλα τα μέσα αντιμετώπισης της νέας κατάστασης όπως ενίσχυση των φοιτητικών συλλογών, δημιουργία θέσεων ανάγνωσης, αγορά πληροφοριακού υλικού κ.λπ.

8.2. Πρέπει να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ανάπτυξη της υπευθυνότητας αυτών που δανείζονται υλικό από τη βιβλιοθήκη. Στην κατεύθυνση αυτή πρέπει να εξεταστεί η καθιέρωση προστίμων από εκπρόθεσμη επιστροφή ή καταστροφή υλικού που έχει δανειστεί.

8.3. Οι βιβλιοθήκες πρέπει να εφαρμόζουν κάθε δυνατότητα για προστασία του υλικού από κλοπές. Οι διοικήσεις των ΑΕΙ και των βιβλιοθηκών πρέπει να πέρνουν κάθε διοικητικό ή άλλο μέσο για τιμωρία αυτών που συλλαμβάνονται.

9. ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

9.1. Οι βιβλιοθήκες πρέπει να επιδιώκουν στην πραγματοποίηση εσόδων από υπηρεσίες που παρέχουν όπως φωτοτύπηση υλικού, αναζητήσεις βιβλιογραφιών, εκδόσεις κ.α.

9.2. Τα έσοδα που προέρχονται από δραστηριότητες της βιβλιοθήκης πρέπει να διατίθενται για την ικανοποίηση αναγκών της βιβλιοθήκης.

10. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

10.1. Η καταλογογράφηση του υλικού πρέπει να ακολουθεί τους Αγγλοαμερικανικούς Κανόνες Καταλογογράφησης (ACCR II) προσαρμοσμένους στις ανάγκες της Ελληνικής πραγματικότητας.

10.2. Η ταξινόμηση του υλικού των βιβλιοθηκών ενός ΑΕΙ πρέπει να ακολουθεί ένα από τα διεθνή ταξινομικά συστήματα LC, DDC, UDC.

10.3. Σε κάθε ΑΕΙ πρέπει να υπάρχει ένας συλλογικός κατάλογος όλου του έντυπου υλικού που διαθέτει. Η μηχανογράφηση των βιβλιοθηκών μπορεί να βοηθήσει σημαντικά στην δημιουργία συλλογικών καταλόγων.

10.4. Οι θεματικές επικεφαλίδες πρέπει να ακολουθούν αυτές της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου (Library of Congress Subject Headings).

10.4.1 Οι Βιβλιοθήκες πρέπει να επιδιώκουν την χρήση θεματικών επικεφαλίδων στην Ελληνική γλώσσα με βάση την μετάφραση των θεματικών επικεφαλίδων του LC που έγινε από την Εθνική Βιβλιοθήκη.

10.5 Κάθε Παν/κή Βιβλιοθήκη πρέπει να οργανώσει μια μονάδα Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης με αντικείμενο την σύνδεση με διεθνής και εθνικές Βάσεις Βιβλιογραφικών Πληροφοριών, την συνεργασία μεταξύ βιβλιοθηκών, την χρήση συστημάτων οπτικής ανάγνωσης (CD-ROMs) κ.λπ.

10.6 Οι τόμοι των περιοδικών πρέπει να βιβλιοδετούνται εκτός του υλικού στο οποίο η βιβλιοδεσία κάνει δύσκολη την χρήση του.

10.7 Κάθε Παν/κή Βιβλιοθήκη να εκδώσει ένα συλλογικό κατάλογο των περιοδικών που εκδίδει τις συλλογές περιοδικών όλων των Παν/κών Βιβλιοθηκών.

10.8 Η βιβλιοθήκη πρέπει να διαθέτει πληροφοριακό υλικό για να καθοδηγεί τους χρήστες στην αποτελεσματική χρήση των συλλογών και να εκτελεί πρόγραμμα δημοσίων σχέσεων στο οποίο να τονίζει τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στις οποίες μπορεί να συμβάλλει.

11. ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

11.1 Η μηχανογράφηση βιβλιοθηκών πρέπει να αποβλέπει στην λειτουργική ενοποίηση όλων των βιβλιοθηκών του κάθε ΑΕΙ με προοπτική την δημιουργία Εθνικού Δικτύου Βιβλιοθηκών.

11.2 Οι βιβλιογραφικές εγγραφές σε αυτοματοποιημένα συστήματα πρέπει να ακολουθούν ένα MARC Format. Το UNIMARC προτείνεται ως πλέον κατάλληλο αλλά σε κάθε περίπτωση το λογισμικό μηχανογράφησης πρέπει να περιλαμβάνει πρόγραμμα μετατροπής εγγραφών από ένα MARC Format σε άλλο.

11.3 Οι εγγραφές των καταλόγων σε μηχανογραφημένα συστήματα πρέπει να περιλαμβάνουν τις βασικές βιβλιογραφικές εγγραφές της περιγραφικής καταλογογράφησης.

11.4 Το λογισμικό μηχανογράφησης βιβλιοθηκών πρέπει να έχει τη δυνατότητα εισαγωγής εγγραφών από άλλες βάσεις βιβλιογραφικών εγγραφών και υποστήριξης του δανεισμού μεταξύ βιβλιοθηκών.

12. ΚΟΣΤΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

12.1 Η αλματώδης αύξηση του κόστους αγοράς νέου υλικού και ιδιαίτερα του κόστους συνδρομών των περιοδικών δημιουργεί ήδη προβλήματα στην διατήρηση και ανάπτυξη των συλλογών σε όλες σχεδόν τις Παν/κές βιβλιοθήκες.

12.2 Οι Παν/κές βιβλιοθήκες και οι Διοικήσεις των ΑΕΙ πρέπει να πάρουν όλα τα μέσα για επαρκή χρηματοδότηση των βιβλιοθηκών, την ορθολογική ανάπτυξη των συλλογών, την παραγωγική απασχόληση του προσωπικού και την αποδοτική χρήση του δημοσίου χρήματος.

12.3 Το Υπουργείο Παιδείας σε συνεργασία με το συντονιστικό όργανο των Παν/κών Βιβλιοθηκών να δημιουργήσει επιτροπή από οικονομολόγους, βιβλιοθηκονόμους και μέλη ΔΕΠ με αντικείμενο την εξέταση του κόστους αγοράς υλικού στις βιβλιοθήκες των ΑΕΙ και την λήψη συγκεκριμένων μέτρων για καλύτερη χρήση των χρημάτων που δαπανώνται για αγορές υλικού και διάθεση σημειώσεων και φοιτητικών συγγραμμάτων στους φοιτητές.

12.4 Η αγορά περιοδικών πρέπει να γίνεται με τρόπο που να εξασφαλίζει την λειτουργία του ελεύθερου ανταγωνισμού σε διεθνή βάση με αντικειμενικό σκοπό την εξασφάλιση καλύτερων τιμών και προσφορά καλύτερων υπηρεσιών από τους προμηθευτές.

12.5 Οι αγορές περιοδικών στα διάφορα ΑΕΙ πρέπει να γίνονται με γνώμονα την ανάπτυξη των συλλογών ορθολογικά σε κάθε ΑΕΙ και σε συνεργασία με άλλες βιβλιοθήκες να αποβλέπουν στην δημιουργία εθνικής πολιτικής ανάπτυξης των συλλογών των περιοδικών.

13. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

13.1 Η συνεργασία των βιβλιοθηκών σε θέματα ανταλλαγής υλικού, συντονισμένης ανάπτυξης των συλλογών, δημιουργία κοινών καταλόγων υλικού είναι άμεσης προτεραιότητας.

13.2 Η δημιουργία ενός κέντρου συντονισμού του δανεισμού μεταξύ βιβλιοθηκών (Interlibrary loan) είναι πολύ σημαντικό βήμα στην συνεργασία των βιβλιοθηκών. Τα ΑΕΙ πρέπει να βοηθήσουν οικονομικά στην προσπάθεια αυτή. Η οικονομική συνεισφορά πρέπει να γίνεται σε ανταποδοτική βάση.

13.3. Οι βιβλιοθήκες και οι διοικήσεις των ΑΕΙ πρέπει να ενθαρρύνουν και να βοηθούν κάθε προσπάθεια συνεργασίας μεταξύ των βιβλιοθηκών διαφορετικών ΑΕΙ.

13.4 Οι Παν/κές βιβλιοθήκες διαπιστώνουν την ανάγκη ύπαρξης συντονισμού της συνεργασίας των Παν/κών Βιβλιοθηκών. Η δημιουργία ενός συντονιστικού οργάνου των Πανεπιστημιακών Βιβλιοθηκών είναι άμεσης προτεραιότητας. Το όργανο αυτό θα καταρτίσει τους κανόνες και τις διαδικασίες για την ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ των βιβλιοθηκών και την χάραξη εθνικής πολιτικής ανάπτυξης των Πανεπιστημιακών Βιβλιοθηκών.

14. ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

14.1 Η έκδοση των Προεδρικών διαταγμάτων που προβλέπονται στον Νόμο 1404/83 θα λύσουν πολλά προβλήματα διοικητικής οργάνωσης που αντιμετωπίζουν οι Πανεπιστημιακές Βιβλιοθήκες σήμερα.

Στο Συμπόσιο εκλέχθηκε προσωρινή επιτροπή με αντικείμενο την επεξεργασία και την διαμόρφωση προτάσεων για τα θέματα που αναπτύχθηκαν και ιδιαίτερα αυτά της συγκρότησης του Συντονιστικού οργάνου των Παν/κών βιβλιοθηκών, της Συνεργασίας και της Νομοθεσίας.

Την επιτροπή αποτελούν οι:

Μιχάλης Τζεκάκης, Παν/μιο Κρήτης
Κατερίνα Συνέλλη, Παν/μιο Πατρών
Γιώργος Ζάχος, Παν/μιο Ιωαννίνων
Χρήστος Αλεξίου, Παν/μιο Θεσσαλίας
Νίκη Ζαχιώτη, Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών
Μαρία Καλαμπαλίκη, ΕΜΠ

Ως αναπληρωματικά μέλη ορίστηκαν οι:

Έλλη Άνθη, Ιόνιο Παν/μιο
Αλίκη Τσουκαλά, Πάντειο Παν/μιο

Μέχρι την συγκρότηση της μόνιμης επιτροπής η προσωρινή επιτροπή θα ενεργεί εξ' ονόματος όλων των Παν/κών Βιβλιοθηκών στις επαφές με υπηρεσίες και φορείς και θα προεδρεύεται από τους Μ. Τζεκάκη, Γ. Ζάχο και Κ. Συνέλλη.

Αποφασίστηκε όπως η 2η Σύνοδος των Πανεπιστημιακών Βιβλιοθηκών πραγματοποιηθεί το 1993 στο Παν/μιο Πατρών. Στην συνάντηση αυτή θα γίνει θεσμοθέτηση του Συντονιστικού οργάνου και θα ληφθούν οριστικές αποφάσεις για την συνεργασία των Πανεπιστημιακών Βιβλιοθηκών. ■